

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Venituri accesorii ale — agricultorului.

Românul nostru, în cele mai multe cazuri, muncitor de pământ cu toată truda lui se pomenește în ajunul iernei, că toată munca lui, începând de primăvara și până ce iarna începe a-și arăta colții nu i-au adus nici măcar fărâmitura de pâine cu care se răsboiască până în primăvara următoare cu nevasta, copii și vitele sale. El dedat cu învățăturile moștenite dela tatăl, moșul și strămoșul său nu se poate încumăta a se despărți de ele, cu toate că timpurile s'au schimbat și cu ele și rodierea pământului, cari acum zece—douăzeci de ani dădea recolte îmbelșugate, sgâriindu-l și aruncând sămânța în el ca de pomană, așteptând ca Cel de sus să împlinească belșugul recoltei.

Astăzi, deșteptându-ne ca dintr'un vis, care a fost o realitate, ne pomemim că el s'a schimbat foarte mult și găsim că rodnicia pământului a scăzut, cheltuiala pentru lucrarea pământului a crescut și poftele pentru îndestulirea traiului nostru recer bani mai mulți decât ar fi pretins părinții și moșii noștri, ne fac desnădăjduiți.

Lipsa de nădejde este un păcat, și nu este ertat a se încuiba în inimile noastre; trebuie să luptăm, să căutăm a îndepărta toate neajunsurile ce ne întimpină, ce ne amenință cu deosebire în primăvara aceasta speranțele în culturile ce le-am întreprins pe câmp și grădină.

În urma timpului cât se poate de nefavorabil în cursul iernii trecute și a primăverii actuale multe din speranțele noastre de-a avea o bună recoltă a sămănturilor ni-se prezintă îndoelnice și de aceea suntem datori ca în agerimea minții noastre să ne

gândim și la alte mijloace și ramuri de câștig, la vedere neînsemnate, însă în fond neprețuit de folositoare, fiind-că nu recer cheltueli aproape de loc și produc totdeauna folos.

Una din acestea, care ni-se prezintă ca un izvor de bogăție în ajunul verii, ce ne așteaptă, sunt: „albinele“. Fie! ca fie-care proprietar al unei curți sau al unei grădini dacă nu are din aceste insecte muncitoare și producătoare, să și-le procure cu puțină cheltuială, cu ocaziunea roitului, în scop de a-și întemeia un venit destul de simțitor în schimbul dragostei ce are pentru albine și mai ales a unor cheltueli, cari se reduc aproape la nimica.

Dela conferența

învățătoarească a cercului Orăștiei, ținută la 18 și 19 Aprilie v. (1 și 2 Maiu n.)

La orele nouă, învățătorii din acest cerc precum și un număr însemnat de preoți ca directori școlari, a luat parte la celebrarea serviciului divin ținut de rev. dn protopop V. Domșa, ca șef tractual, după săvârșirea căruia s'au întrunit cu toții în una din salele de învățământ ale școlii din loc, unde dl comisar consistorial și profesor D. Comșa deschide ședința printr'un remarcabil discurs.

Punctul de mănecare al acestui discurs instructiv a fost «păsrarea curățeniei întru toate» referitor la edificiul școlar și împrejurimea lui, spre care scop recomandă pe lângă întreținerea curățeniei exemplare și plantarea curții părginite și a împrejurimii școlii cu arbori umbroși, tufe acățătoare, flori etc., stîrnind pe calea aceasta în elevi simțul de ordine și curățenie, ca apoi în vieață să facă și ei tot așa. Între altele multe a accentuat dl comisar și acea împrejurare, că învățătorii să-și dea toată silința, să se apuce cu trup și suflet de cultivarea grădinilor școlare, cari până acum putem zice cu drept cuvânt, că au fost părăsite, dând prin aceasta poporului un îndemn pentru a-și croi pe lângă agricultură și un alt izvor de câștig foarte însemnat. Poporul văzând că învățătorul nu e

numai pentru școală, ci pe lângă greua lui misiune de a instrua între păreții școlii se interesează chiar și de soarta poporului, cerând trebuința, nici el nu va mai fi străin de școală și la trebuință va jertfi pentru ea cu dragă inimă. În urma discursului atât de instructiv, dl comisar a fost bineventat de șeful bisericii tractuale dl V. Domșa, ear din partea învățătorilor de inv. dir. C. Baicu.

Cu această ocaziune am remarcat și prezența multor persoane din inteligența din loc și jur, cari aproape toți au luat parte la toate ședințele conferențelor, ascultând predarea lecțiilor practice puse la ordinea zilei, critica obiectivă a aceloră, precum și alte teme de interes pedagogic. Ca lecții practice bine reușite s'au predat de învățătorii: Teofil Crișan și Nic. Voina din geografie, Ioan Baci din comput, C. Baicu despre «Cum ar fi să se întocmească învățământul în școlile populare pentru-ca să aducă mai mult folos real și care ar fi mijloacele pentru ajungerea aceluia scop?»

S'a aprobat împărțirea orelor săptămânale pentru școala cu un învățător, compus de Const. Baicu, Ioan Fleșer și G. Daniil, ca pentru uniformitate să se folosească pe anul viitor școlar întocmai după-cum comisiunea l-a redectat, cu observarea, ca la conferența viitoare învățătorii să-și dea părerea asupra lui, că intrucât e corăspunzător acest plan și ce ar mai fi de îndreptat. După aceea se stabilesc și lecțiile practice pentru conferințele anului viitor.

La invitarea dlui comisar învățătorii dimpreună cu oaspeții s'au dus apoi în grădina inv. dir. C. Baicu, unde dl comisar ca specialist a arătat aievea cum se pregătesc ochiurile [mugurii] de oculat, cum și când trebuie să se oculeze și în ce loc, motivând că ocularea aproape de pământ este de preferit din toate punctele de vedere, dând mai multe exemple. Arată însușirile ce trebuie să întrunească un pădureț pentru a putea fi oculat. Explică pentru ce trebuie tăiate scurt rădăcinile cele groase și chiar arată la mai mulți pădureți cât trebuiesc tăiate. Demonstrează și arată prin exemplu viu pentru-ce trebuiesc lăsate numai 4—5 mlădițe drept coroană la altoiul transplantat la locul stabil, combătând obiceiul inv. dir. C. Baicu de a lăsa mai multe crengi la numiții altoi. Arată în natură prin pregătirea unei groape la măsura de lărgime și afunzime, cum trebuie a-

șezat altoiul în locul unde are să rămână permanent, condamnând în același timp obiceiul de a așeza altoii prea adânc în gropi mai mici decât cere măsura.

Prin mai multe mlădițe de viie dă învățăturile de lipsă cum trebuie acelea retezate, câți ochi să se așeze în pământ și pentru ce-i de lipsă să rămână numai unul afară și pentru ce să delături în doi ani consecutivi mlădițele ce cresc din numitul ochiu și totodată arată și în practică cele explicate, sădind trei mlădițe în fața celor prezenți, deslușind, la întrebările puse, că mlădițele pentru aceea se așează cam pieziș, ca rădăcinile lor să nu poată lua direcțiune drept în jos către pământul nelucrat, ci să se răslățească în pământul lucrat.

Fiind timpul înaintat, dl comisar declară cursul ședințelor conferenței de încheiate, mulțumind atât învățătorilor pentru prezentare în număr așa considerabil, precum și pentru sîrguința cu care și-au lucrat temele, au luat parte serioasă și obiectivă la desbaterea celor percurse, cât și preoților și inteligenței și în special protopresbiterului tract. pentru interesul ce a arătat față de cauza învățământului.

On. domn protopresbiter V. Domșa în numele preoților și în special în numele seu, și inv. dir. C. Baicu în numele tuturor învățătorilor mulțumesc on. dn comisar consist. pentru înțelepciunea, tactul și dibăcia cu care a condus conferențele. În urmă învățătoria mea întreagă a făcut sub conducerea dlui comisar o excursiune până la usina electrică, unde li-s'au dat explicațiile necesare privitoare la producerea puterii și valorii electrice și a rolului ce ea este chemată a îndeplini în viața practică a popoarelor.

Seara a fost cină comună în «Hotel Central», unde învățătorii au dovedit și mai eclatant iubirea lor față de fostul lor profesor dl D. Comșa. Dintre toastele ridicate cu această ocaziune am remarcat pe al dlui comisar pentru I. P. Sa Metropolitul Ioan, capul bisericii și școlii noastre. căruia i-s'a și expedit o telegramă în numele tuturor învățătorilor, al on. dn protopop, al inv. Ioan Fleșer pentru preoțime, al preotului I. Moța pentru învățători, al capel. A. Basarabă pentru frații Comșa și Barcianu, a inv. I. Branga pentru comisar, în fine tot al dlui comisar pentru inteligența ce au onorat cu prezența lor ședințele precum și cei de față la cină. În fine a dlui Mihai pentru învățători.

Astfel s'au terminat conferințele învățătorilor din cercul Orăștiei, ducând cu sine fle-care participant înpresuirile cele mai plăcute.

DIVERSE

Ovės înmuiat pentru cai. Caii bătrâni și cu dinții tociți ducă grăunțele de ovės abia pe jumătate. Celelalte ajung în stomac întregi cum sunt și rămân în parte nemistuite. Aceeași se poate zice despre caii flămânzi, cari și ei nu mistuesc decât a treia

parte din grăunțele luate în pripă, une-ori nici atâta. Ar trebui deci nutriți cu ovės, care a fost înmuiat în apă vre-o 3—4 ore.

Scoaterea șuruburilor (șiroafelor) și cuielor ruginite. În scopul de a înlesni scoaterea șuruburilor și cuielor ruginite, ne servim de petrolu, care se picură așa ca să răsbată de jur împrejurul lor. Scoaterea însăși se îndeplinește după un timp oare-care, ca de obicei cu răzușul sau cu cleștele de cui, fiindcă rugina se topește în petrolu și astfel șuruburile și cuiile se desprind ușor.

Care gunoiu prieste lucernei. Lucerna ar trebui gunoită la 2—3 ani odată. Foarte priincioase sunt excrementele [găinașul] paserilor noastre domestice atât de bogate în materii nutritive. Urina are neajunsul, că sporește buruienile și turburările în paguba lucernei, Prin îngrășarea cu gunoiu proaspăt de vite și mai ales de cai, lucerna se expune primejdiei de a se părli în verile secetoase. Cu totul nepotrivit este gunoiul în care s'au fost aruncat gunoaiele de sub ciur și aceasta din pricina atâtor semințe de burueni. Așadar excremente de paseri, compost mărunt sau gunoiu de vite, putred și liber de necurătenii să folosim la gunoirea lucernei.

Insoțirea economică „Agricola” din Hunedoara.

Ca urmare știrii date în Nr. 16 al Revistei noastre relativ la înființarea unei noue însoțiri ec. în Hunedoara, primim apelul și prospectul elaborat de membrii fondatori în ședința dumnealor constituitivă și ne face o deosebită plăcere a' l publica aci mai jos.

P. T.

Necesitatea unei intensive și consolidate acțiuni pe terenul economic se impune atât de clar și temeinic, încât este de prisos ori-ce argumentare.

Cuvântul de ordine isvorit din inima fiecărui doritor de o soartă mai bună este: să ne organizăm, ca să muncim cu tot mai mult succes.

Acest dor al muncii cu succes a pornit la lucru și pe fondatorii în a căror nume ne luăm voe a Vă cere valorosul sprigin.

După-cum binevoii a vedea din alăturatul prospect, un grup de bărbați nisuesc pentru alcătuirăa unei astfel de însoțiri, care să fie intermediatorul între țărănimea agricolă dela sate și între celelalte cercuri economice și îndeosebi financiare.

Experiențele câștigate din viața de toate zilele ne-au întărit în convingerea, că organizația noastră economică, pe bazele pe care se mișcă azi, nu poate satisface doar nici în parte țintelor ce și-a propus.

Grosul poporului, țeranul nostru, care acuma își trăește epoca primei dezvoltări or-

ganice pe terenul economic, nu poate fi ajutat numai prin votări de credite bănești în schimbul cambiilor sau ipototecelor sale.

De-aceea convingerea noastră este, că acțiunea pentru propășirea economică trebuie astfel întregită, ca organismul acestei acțiuni să pună la dispoziție țeranului și agriculturului, cu un preț cinstit și în condiții suportabile utilitățile pentru muncă și mijloacele materiale de trai: bucate, semințe etc.; ear pe de altă parte țeranul să-și aibă magazinul seu, unde ear cu prețuri cinstite și în condiții favorabile să-și poată vinde produsele sale, să le poată valorisa, și de unde în cas de lipsă să poată ridica anticipații pe avere sa mobilă și pe produsele sale de pe câmp sau din magazin, ca astfel la cules să nu fie silit a le arunca în piață pe un preț de batjocură, pentru-ca apoi mai târziu, primăvara, agricultorul, industriașul sau negustorul să cumpere sau să răscumpere bucatele cu prețuri întreprite.

Pentru ajungerea acestui scop credem, că se impune alcătuirăa unei însoțiri economice, care ocupându-se cu afacerile schițate în alăturatul prospect să întregască acțiunea organică economică.

Am ales orașul Hunedoara ca centru al operațiunilor din vorbă, pe deoparte pentru-că acest oraș este situat la granița dintre consumenții și producenții agricoli ai comitatului Hunedoarei, ear pe de altă parte pentru-că marele comitat al Hunedoarei ni-se pare mai potrivit pentru începuturi de astfel de natură.

Ținta noastră este să ajutăm populațiunea agricolă în primul rînd prin valorisarea produselor destinate vînzării și prin procurarea utensiilor și produselor necesare; ținta noastră este să întregim acțiunea organică pe terenul economic în scopul unor rezultate mai eficace.

Eată ce voim noi și fondatorii în numele cărora Vă cerem valorosul D-Voastre sprigin!

Declarațiunea pentru subscrierea de cuote*) alăturată la prospect, Vă rugăm a o prevedea D-V. și amicii D-V. cu cât mai multe subscrieri și apoi a o reînăpoia până cel mult în 15 Iunie n. 1902 la adresa dlui Mihail Rimbaș, proprietar în Hunedoara [V.-Hunyad].

Francisc Hosszu-Longin m. p.,
preș. ad-hoc.

Nicolau Macrea m. p.,
notar ad-hoc.

*) La redacția revistei «Bunul Econom» încă se află o foaie de declarație pentru subscrieri de cuote.

PROSPECT.

1. Sub numirea «AGRICOLA» se înființează în Hunedoara o însoțire economică, în scopul promovării intereselor agricole, industriale, comerciale și financiare.

Insoțirea mijlocește și resoalvă tot telul de afaceri, cari în sensul legii comerciale sunt acceptate ca afaceri comerciale.

Îndeosebi se ocupă însă cu:

a) valorisarea [vînzarea și cumpărarea] de bucate, produse, unelte agricole și industriale;

b) acordarea de avansuri pe produse și bucate;

c) afaceri de incasso, escompt, depuneri și efecte;

d) afaceri de lombard și amanete.

2. Însoțirea se înființează pe timp nedeterminat. Capitalul social se formează prin cote [părți] egale, fiecare de câte 50 cor. Un membru poate subscrie una sau mai multe cote și e responsabil numai până la suma cotelor subscribe.

3. La subscriere se solvesc 10% după fiecare cotă. Restul se solvește sau deodată sau în rate de câte 10% la interval de câte două luni.

4. Pentru acoperirea speșelor de fondare se solvește pentru fiecare cotă 1 cor.

5. Membrii fondatori își rezervă dreptul de a alege prima direcțiune pe timp de 3 ani.

6. Adunarea constituantă, care va avea să decidă asupra înființării sau neînființării însoțirii se ține în interval de cel mult 2 luni dela datul acestui prospect.

Hunedoara, 30 April 1902.

Avram P. Pécuarium. p.,
protopr. gr.-or.

Dr. Alexandru Hosszu-Longin m. p.,
advocat.

Francisc Hosszu-Longin m. p.,
advocat.

Teofil Tulea m. p.,
not. cercual.

Simeon Chirca m. p.,
proprietar.

Dr. Augustin Dragits m. p.,
medic.

Dionisiu Ardelean m. p.,
proprietar.

August A. Nicoară m. p.,
proprietar.

Dr. Iustin Pop m. p.,
advocat.

Leontin Ungur m. p.,
par. gr.-or.

Mihail Rimbaș m. p.,
cassar opidan.

Aurel P. Barcianu m. p.,
proprietar.

Petru Șinca m. p.,
paroch gr.-or.

Petru Popovici m. p.,
paroch gr.-or.

Petre Stoica m. p.,
dir.

Daniel Mușă m. p.,
comerciant.

Dr. Ioan Margita m. p.,
cand. de adv.

Nicolau Stoichiția m. p.,
cassar.

Petru Rimbaș m. p.,
diacon.

Abel Bera m. p.,
paroch gr.-or.

Petru Șerban m. p.,
proprietar.

Vasile C. Osvadă m. p.,
contabil.

Ioan Moța m. p.,
preot.

Nicolau Macrea m. p.,
contabil.

Medicul casei.

Afion (opiu, suc de capete de maci). Dacă se taie deasupra capetelor de maci când sunt verzi, se scurge un fel de suc ce se întărește. Această substanță conține opiu sau afion, care este otrăvitor, produce somn și luat mai des timpește mintea cu deservire. Opiul se întrebuințează în medicină contra durerilor. Unele femei usucă capete de maci și le stărimă, apoi le ferb sau le pun în miere și dau otrava aceasta copiilor cari plâng, ca să adoarmă și să tacă.

Sfătuim pe părinții copiilor să bage bine de seamă și să nu întrebuințeze acest mijloc la copii plângăcioși, ci să cerceteze cauza care îi face așa și apoi să o înlăture. Plânsul vine de regulă sau că sunt răciți la pânțele, sau că laptele sau hrana lor este neîndestulitoare și rea, sau în fine că nu sunt ținuți destul de curați.

Cel-ce a răcit mai tare să se pună în pat acoperindu-se bine și să bea un ceaiu care provoacă sudoarea. Transpirațiunea să dureze 2—3 ore. Cele mai de multe ori răcitul se va scula cel mult a doua zi restabil. Dacă răceala este însoțită de dureri mari de cap, va face o'bae caldă la picioare. În baie este bine să se pună și muștar.

Advocatul poporului.

Muștele columbace sunt dușmanii cei mai primejdioși ai vitelor, cauzând prin împunsăturile lor răni, cari în cele mai multe cazuri produc chiar moartea acestora. Aceste muște se ridică ca un nor negru dintr'o peșteră numită „peștera columbace” ce se află în partea Dunării, din sus de orașul Orșova, nu departe de comuna Moldova-veche, într'o stâncă ce se înalță de 6—7 metri din apa Dunării. Indată ce dă bine căldura primăverii și anume prin lunile Maiu și Iunie se împrăstie prin toate părțile țării, omoară și pustiesc multe vite. Muștele columbace tug de unsoare de porc amestecată cu iodoform și pentru aceea cine dorește a-și scuti vitele de ele să ungă părțile vitelor cari se atacă mai tare de muște cu unsoare de aceasta de porc mestecată cu 3% (trei la sută) iodoform. Trebuie însă luat samă, ca vitele să nu lingă această unsoare, căci iodoformul este otrăvitor. Pentru pregătirea unsoarei și alte îndrumări, trebuie să cerem sfatul veterinarului sau medicului de vite. (Ord. Ministrului de agricultură Nr. 34241 din 31 Maiu 1895).

Inmanuarea actelor oficioase, fie acelea dela judecătoria sau dela ori care autoritate publică, nu trebuie refuzată, pentru-că scrisoarea venită dacă nu o primește respectivul căruia îi este adresată, se lasă la dînsul sau i-se prinde pe ușe și inmanuarea în acest mod are tot aceeași valoare ca și primirea în regulă.

Coala de inmanuare trebuie scrisă, deoarece-țe prin subscriere numai atât recunoaște subscriitorul, că a primit actul respectiv și nimic mai mult. În tot cazul inmanuatorul e dator a explica cuprinsul scrisoarei primite și unde trebuie să se presinte respectivul cu ea. Dacă nu primește deslușirile cerute, atunci se va duce îndată cu scrisoarea primită la notar, dela care va cere sfatul, că ce este de făcut.

Minoreni cari au împlinit anul al patrusprezecelea pot dispune de avutul lor ce au agonisit prin serviciu (slujit) ori-țe l'au câștigat pe altă cale cinstită, dacă îngrijesc ei înșiși de susținerea lor proprie. Aceia însă cari au împlinit al optsprezecelea an și au și o meserie, o pot exercita pe sama lor, dacă la aceasta sunt învoiți părinții ori tutorele; dar la tot casul în scopul acesta se cere și învoirea autorității sau sedriei orfanale. Pentru a putea fi declarat cineva maior e de lipsă a se face cerere la scaunul orfanal înaintând pe lângă rugare: cartea de botez, atestat comunal și învoirea părinților ori a tutorelui. (Art. de lege XX § 3. și 4. din anul 1877).

DE TOT FERUL

Pentru ferari. Cum se ferește ferul și tuciul de rugină. După-țe obiectele de aceste metale s'au curățit bine prin ajutorul acidului sulfuric slab [apă tare amestecată cu apă] care topește rugină și după-țe se freacă acele obiecte cu nêsip uscat și se șterg bine se vâpșesc cu un amestec de părți egale de oxid de aramă și de borat de plumb și apoi cu esență de terebentină.

După-țe se usucă, ferul se încălzește până la roșu închis. Vâpșeala s'a topit și intrând în porii ferului, îl acopere cu un lustru care cu greu se ia de pe fer și devine neatacabil prin aer și umezeală.

Dacă voim a acopere suprafața astfel tratată cu un șmalț strălucitor, se acopere, după-țe s'a răcit, cu un lustru compus din litarg borat de plumb, esență de lavandulă, apoi se încălzește din nou. Aceasta e marele secret al unor armurieri, cari cu privilegiul de a-ți polei, șmalțului etc. puștile, așa de miraculos, ca să nu mai ruginească, își iau multe parale.

Pentru cuțitari. Cuțitele se întăresc foarte cu înlesnire în plăsea în modul următor. Se amestecă o parte de cărămidă pulverisată cu 2 părți de colofoniu. Acest praf se pune în plăsea și încălzindu-se se înțepește cât se poate de bine cuțitul în ea.

DIN LUME

Peninsula-Balcanică.

Din Salonic se telegrafează, că două bande bulgaro-macedonene au apărut aproape de Pozarevici. Ciocnindu-se cu trupele turcești, câțiva Bulgari au fost uciși.

Prăsirea sau multiplicarea animalelor domestice.

(Retipărirea interzisă).

(Urmare și fine).

De *incrușare* ne folosim atunci, când avem în vedere o îmbunătățire a animalelor noastre în niște proprietăți ce voim a dobândi și care în rasa noastră nu există, ci într'una străină.

De regulă ne procurăm spre acest scop numai reproducătorul masculin, deoarece-ce a cumpăra reproducătorii feminini, ne-ar costa prea mult.

Productele încrușării vor fi bine îngrijite și nutrite, precum am văzut mai sus.

Prin împărecherea unui animal *pur sânge* cu un animal de o altă rasă, produsul va fi un animal, care posedă jumătate sânge. Prin împărecherea consecventă a produselor astfel câștigate cu un animal pur sânge, vom dobândi în fine animale care se apropie tot mai mult de animalul pur sânge și anume:

$$\frac{1}{2} + 1 \text{ pur sânge} = \frac{\frac{1}{2} + 1}{2} = \frac{3}{4} \text{ în a 2-a generațiune,}$$

urmând tot așa cu produsul dobândit din generațiunile următoare vom ajunge în a opta generație că nu mai posedă decât $\frac{1}{256}$ parte de sânge din rasa dintâiu, așa încât se consideră de pur sânge.

Agricultorul va alege în general pentru prăsilă numai animale sănătoase, scutite de morburii ereditare (moștenite) care se pot transmite și asupra urmașilor lor, precum de ex.: boale de oase la cai, tuberculoza (oftica), suspinul și altele. Deasemenea nu vom lăsa la împărechere animalele până-ce nu sunt pe deplin dezvoltate, adică nu prea tinere, precum nici acelea cari sunt deja prea bătrâne. În amândouă cazurile urmașii vor fi slabi și rău dezvoltăți.

III.

Nutritia animalelor.

Nutritia (alimentarea) vitelor trebuie astfel întocmită, ca ele să rămână sănătoase și nutrimentul ce-l primesc să-l recompenseze prin produse și muncă. Nutrețul va fi cel *destinat de natură* și vom avea în vedere nu numai calitatea, dar și cantitatea lui.

Corpul animalului chiar și în stare de odihnă se usează (tocește) în unele părți ale lui și pentru întreținerea căldurii animale încă se folosește o parte din materiile corpului. Deci, ca animalul să rămână în stare normală, este de lipsă a-i restitui neconținut materiile utilizate (întruințate), ceea-ce se face prin nutriment.

Cantitatea minimă (cea mai mică) de nutriment ce trebuie să dăm vitelor când ele nu muncesc nimica și nici nu cerem vre-un produs dela ele, se numește: *rațiunea sau porțiunea de întreținere*.

Dacă întrecem peste această cantitate cu scop ca vitele să ne muncească sau să ne dea produse, atunci această cantitate poartă numele de *rațiunea de producțiune*.

La nutritia vitelor mai este de lipsă a cunoaște nutrețurile după valoarea lor nutritivă, adică după compozițiunea lor chimică. Trebuie însă să observăm, că această valoare poate să difere mult chiar la unul și același tel de nutreț.

Ea depinde dela pământul pe care cultivăm nutrețul, pozițiunea lui, cultura, îngrășemintele aplicate, timpul de peste an, modul recoltei și al păstrării nutrețului.

Când voim a judeca puterea nutritivă a vre-unui nutreț, trebuie să avem în vedere și materiile ce o compun. Le vom lua pe rând, ca astfel să ne putem da sama ca să nu nutrim animalele noastre prea slab, însă nici să facem risipă în nutreț.

1. *Apa*. Corpul animal conține $\frac{1}{2}$ până $\frac{3}{4}$ părți apă. În viața lui pierde o cantitate destul de însemnată de apă. Parte prin sudoare, prin respirațiune (răsufiat) și prin urină și excremente solide. Această apă pierdută trebuie restituită. Ori-ce nutreț, chiar și cele numite uscate conțin o cantitate mai mare sau mai mică de apă. La nutritia animalelor însă ea nu se ia în considerare, deoarece-ce apa necesară o putem da prin adăpare.

Nutrețurile uscate priesc mai bine animalelor noastre, cu deosebire cailor și oilor.

Un nutreț foarte apătos putem da numai porcilor. Nutrețurile prea apătoase scad forțele (puterile) animalelor, producând țesături moi.

Grăunțele conțin cantitatea cea mai mică de apă, apoi vine fânul și paiea. O cantitate mai mare de apă găsim în nutrețurile verzi și cea mai mare în rădăcini și tubercule.

La adăparea vitelor vom îngriji ca apă să nu fie nici prea rece, nici prea caldă și să se fie cât se poate de curată.

Nu vom adăpa vitele noastre nici decum în ape stătătoare, bălți, topitoare de cânepă etc. Apa dulce sau moale prieste mai bine vitelor ca o apă tare sau calcaroasă (vâroasă). Când vitele sunt obosite sau înfăbentate, nu este iertat a le lăsa să bea apă.

2. *Materia uscată* este cea parte a nutrețurilor, care ne rămâne, dacă am scos apa din ele. Ea este de două feluri, adică de natură minerală și organică. *Materia uscată minerală este cenușa* ce dobândim dacă ardem o plantă. Restul ce se descompune în compozițiuni aeriforme în urma arderii, este pe lângă *vaporii de apă, materia organică*.

3. *Materia organică* earăși se împarte după compozițiunea ei chimică în mai multe părți și anume:

Materii care se compun din hidrogen, oxigen, carbon și azot (nitrogen) și care se numesc *materii organice azotoase* și

materii care se compun numai din hidrogen, oxigen și carbon, lipsind azotul, numindu-se *materii organice neazotoase*.

a) Dintre *materiile azotoase* cea mai mare însemnată pentru nutritia animalelor sunt cele numite *proteice* ce se găsesc în diferitele părți ale plantelor și animalelor.

Materiile proteice deși de aceeași compozițiune, se găsesc în corpul animalelor și al plantelor în mai multe

forme, precum d. ex. *albumina* (în starea cea mai curată ca albuș de ou), *fibrina* (în plante și cu deosebire în mușchii (carnea) animalelor, *caseina* (mai curată în caș), *legumina* (în pastăile verzi și în boabele coapte ale leguminoaselor, cum este de ex. fasolea, mazărea, linte, mazăre-richea, lupinul ș. a.) etc. Materiile proteice dau în prima linie materialul necesar pentru zidirea corpului animal, din care cauză se și numesc materii *plastice*.

Animalul are lipsă de o cantitate destul de mare de astfel de materii, pe când plantele o conțin relativ în puțină cantitate.

Cele mai bogate părți de plante în materii proteice sunt semințele leguminoaselor, apoi semințele cerealelor, în care le găsim imediat sub pelița care învelește bobul, și care după măcinat le dobândim în formă de tărîțe. De aceea ele sunt un aliment (nutrimēt) foarte nutritor, fiind bogat în materii proteice.

Intr'o cantitate destul de suficientă, găsim materii proteice în trifoiu, lucernă și ierburi dulci, până-ce plantele sunt tinere; cu cât îmbătrânesc, cu atât scad aceste materii și se mărește cantitatea de materie lemnoasă. Un fân și otavă bine recoltată încă conține o cantitate suficientă de materii proteice, pe când paie, rădăcinile și bulbi sunt sêrace în ele.

Dacă gunoim pământul cu bălegar și urină, nutrețurile crescute pe el vor fi mai bogate în materii plastice, prin urmare și mai nutritoare.

Materiile proteice din diferitele nutrețuri formează în corpul animal nu numai carne, dar și grăsime, prin urmare animalele ce voim a le îngrășa trebuie să primească în nutrimētul lor o cantitate însemnată de materii proteice.

b) *Materiile neazotoase* earăși sunt de două feluri, așa numite *extractive* și *grăsimile*. Ele nu contribuiesc aproape nimic la zidirea corpului animal, ci fiind foarte bogate în carbon, servesc animalului ca material pentru producerea căldurii, din care cauză s'au numit și *materii respiratoare*. Este adevărat, că și materiile proteice conțin carbon, însă într'o cantitate mai mică și dacă am voi să dăm animalelor tot carbonul trebuincios pentru respirațiune prin materii proteice, am face o risipă costisitoare.

Intre *materiile extractive* se enumără în prima linie *amidonul* (scrobeala) și *zăharul*. Ele se mistue ușor de stomac. *Grăsimile* însă precum și materiile proteice singure se digerează (mistue) foarte cu greu, pe când amestecate una cu alta foarte ușor.

Materiile proteice fiind cele mai scumpe, vom face la nutrirea animalelor cea mai mare economie posibilă cu ele. Prin experiență sau prin tabele anume întocmite putem constata proporțiunea cea mai potrivită între materiile proteice și cele respiratoare, în care trebuie să dăm animalelor în nutrirea lor. Bine înțeles că această proporțiune variază după specia, vârsta și modul de folosire a animalelor.

4. *Celuloza sau materia lemnoasă* compune părții celulelor din care este compusă planta și este cu atât mai virtuoasă, cu cât partea plantei unde se găsește este mai bătrână.

Ce privește compozițiunea sa chimică ea încă se numără între materiile neazotoase. Celuloza încă se poate

mistui de stomac, cu deosebire celuloza mai tinără, însă numai de animalele rumegătoare.

La nutrirea animalelor noastre mai trebuie să știm că nu toate materiile, fie ele azotoase sau neazotoase, ce compun o plantă se digerează (mistue) de stomacul animalelor. Noi dăm de regulă animalelor o cantitate foarte uare de celuloză, deși ea nu se digerează toată. Motivul (causa) este, că «pentru-ca animalul să aibă simțul de a fi sătul pe deoparte, ear pe de altă parte ca materiile digerabile să poată veni în contact (atingere) cu părții stomacului, este nevoie ca nutrețul să aibă și un volum destul de mare».

Nutrețurile care sunt compuse în cea mai mare parte numai din materii digerabile, se numesc *concentrate*, precum sunt spre ex. grăunțele. Acele nutrețuri, care ocupă un spațiu mare și conține relativ puține materii digerabile se numesc *voluminoase*. Voluminoase pot fi nutrețurile prin celuloză nedigerabilă (fân, paie, pleavă) sau prin apă (napi, cartofi, paiul porumbului încă verde etc.).

Cenușa nu este altceva decât materiile minerale ce conțin diteritele plante.

Ca și plantele, astfel și animalul are lipsă de *materii minerale* pentru zidirea corpului seu. Cu deosebire oasele conțin multe materii minerale, îndeosebi *fosfat de calce* (o combinațiune de var cu fostor).

Animalul primește materiile minerale necesare într'o cantitate suficientă în nutrețul obicinuit, ce-l dăm, adecă atâta, cât are lipsă pentru zidirea corpului și pentru a restitui materiile minerale pierdute prin urină. Nu strică însă dacă dăm astfel de materii cu deosebire animalelor tinere ce sunt în creștere, ca să se desvoalte mai bine în oase. Dintre materiile minerale ce dăm noi în stare curată animalelor este sarea comună. Ea ajută secrețiunea sucurilor din gură și din stomac, cari înlesnesc mistuirea. Deosebit de aceasta sarea mai produce și sete animalului și-l îndeamnă a bea o cantitate mai mare de apă, ceea-ce contribuie mult la sănătatea lui. A da însă prea multă sare nu este sănătos, deoarece-ce produce boale de mațe. Sarea o presărăm pisată sau disolvată în apă peste nutreț, sau ceea-ce este mai bine, o așezăm în bulgăre într'un loc accesibil gurei vitei, unde o linge animalul după voe.

În stare naturală animalul ia atâta nutreț la sine, cât îi recere corpul.

Nu ar fi însă economic, ca să lăsăm în voia lor de a mânca atâta și ceea-ce voesc ele. Trebuie dar să compunem noi rațiunile de nutreț în modul cel mai ieftin, însă totodată și mai corăspunzător. Ca basă pentru cantitatea de nutreț ce dăm vitelor luăm greutatea lor. Această greutate o constatăm cu balanța zecimală sau centesimală.

Având greutatea vitelor vom îngriji ca nutrețul ce-l dăm să fie măsurat sau mai bine cântărit.

Le vom nutri ce privește cantitatea pe cât se poate de uniform, adecă nu vom nutri odată prea bine și altădată prea rău, încât să slăbească sau să-și peardă puterile. De aceea totdeauna toamna după-ce am recoltat nutrețurile, vom face calculul dacă cantitatea de care dispunem este suficientă pentru întreținerea vitelor în cursul anului sau nu.

(Va urma).

Răsboiul din Africa-de-sud.

În cercurile bure din Bruxella se asigură, că Kitchener a oferit conducătorilor buri următoarele condiții de pace: 1. Administrație internă. 2. Amnestierea rebelilor din prilejul încoronării. 3. Două locuri de consilieri pentru Buri din Transvaal și unul pentru cei din Oranje în consiliul colonial sud-african, ce se va înființa. 4. Opt milioane lire sterline pentru Transvaal și patru milioane pentru Oranje în scopul reedificării fermelor distruse. 5. Cassarea tuturor confiscațiilor. 6. Rentoarcerea tuturor prizonierilor.

Circulă șovonul, în cercurile politice, că Chamberlain se va retrage din cabinet, făcând astfel posibilă continuarea negociațiilor de pace, pe baze mai acceptabile pentru Buri.

Turburările din Rusia

continuă și se produc din ce în ce mai violente. Grevele în fabrici se întind tot mai mult. Contra răsvrățiilor a fost trimisă miliție. Soldații însă refuză să împuște asupra turbulenților.

NOUȚĂȚI

Prea on. domni abonenti, cari mai restează cu abonamentul, sunt rugați să binevoiască a grăbi cu trimiterea aceluia.

Sinoadele eparchiale ale bisericii române gr.-or. din Sibiu, Arad și Caransebeș s'au întrunit Dumineca trecută [Dumineca Tomii] în sesiune ordinară. Alegerea de Episcop la scaunul vacant din eparchia Aradului a fost aminată.

Biblioteca „Bunul Econom”. În scop de a forma o bibliotecă ieftină și practică pentru economii nostri, am retipărit în broșuri din revista noastră articoli relativ la acest ram. Până acuma au apărut trei broșuri cuprinzând nrul I. «Cultura nutreșurilor erboase precum lucerna, trifoiul roșu, trifoiul încarnat, mazărichia, sparceta, lupinul și mohorul; cositurile și prepararea fânului și pășunile». Nr. II. «Economia porcilor, oilor și caprelor». Nr. III. «Sămânța plantelor agricole și sămânțatului» arătându-ne cum trebuie să alegem sămânța, cum și în ce mod o putem sămăna și introduce în pământ etc.

Prețul unei broșuri este cât se poate de redus, adică câte 30 fil. [15 cruceri] de număr [pentru România 50 bani].

O recomandăm cu deosebire aceloră, cari doresc a-și forma cu timpul o bibliotecă agricolă completă și celor cari caută a răspândi științele folositoare în popor.

Aceste broșuri se pot procura la administrația revistei, la librăria W. Krafft în Sibiu, precum și la toate librăriile mai principale din patrie.

Ce facem cu vița degerată? În urma înghețurilor din timpul din urmă în multe localități lăstarii verzi ai viței de viie au perit, așa că speranța de a produce struguri ni s'a tăiat pentru anul acesta. Cu toate acestea nu este permis a lăsa viia în părașinare, ci o vom lucra ca de obicei. O deosebită atențiune vom da lăstarilor de rod pentru anul viitor. În acest scop, încă de pe acum vom înlătura tot lemnul de prisos, ca sucule să se concentreze în aceia, cari sunt menși de a produce struguri în anul viitor.

Cununie. Dl. Dr. V. Popovici-Hateg, director în ministerul domeniilor din România, s'a cununat cu d-soara Maria Dumitru Brătianu, Duminecă în 21 Aprilie a. c. în biserica Domnița Balasa din București. Felicitările noastre cele mai sincere tinerei părechi.

Nou ministru de comerț a fost numit Ludovic Láng, deputat dietal și profesor universitar.

Comite suprem al comit. Hunedoara a fost numit dl. Barcsay Kálmán.

— **Darul reginei.** Cetim în foi străine, că Regina Elisabeta a României ca recompensă adevăratei consimțiri la ireparabilă pierdere a aguste sale mame, a întregii țări a dăruit din economiile sale de regină douăzeci de milioane de franci cu destinația, să se institue școli nouă unde cere trebuința, ajutorarea celor existente și plățirea didactului băieților sëraci.

Prietinie adevărată. Nu de mult se întâlnesc pe bulevardul Theresia 2 prietini, cari nu se văzuseră de 10 ani. De sine înțeles, că bucuria revederii a fost mare. Deoarece întâlnirea lor se întâmplă chiar înaintea institutului de loterie Török și Comp., prietini au considerat această coincidență ca un semn bun, și se deciseră să cumpere împreună un los la Török pentru loteria de clase. Zis și făcut. Trecură câteva luni fără-ca losul să fi fost tras. Atunci unul din cei 2 prietini își perdu răbdarea și declară celuilalt, că el nu mai ia parte la reînnoirea losului comun. «Bine, zise celalalt, eu îl voi reînnoi singur; dar fii bun și dă-mi împrumut 12 cor. pentru un scop, care nu voesc să-ți amintesc. «Cu plăcere!» fu răspunsul. Peste opt zile apare proprietarul losului cu vestea bună, că «numărul nostru s'a tras chiar azi cu un mare câștig». «Numărul nostru?» murmură prietinel, «dar nu știi că eu am abzis de joc?» «Știu, dar trebuie să-ți spun, că banii ce mi-ai împrumutat i-am folosit pentru reînnoirea părții tale din los. Căci eu consider de o mare prostie a juca cu un los cât-va timp și apoi a abzice de continuarea jocului chiar când e vorba de tragerea principală». Așa ar trebui să cugete toți jucătorii; căci nu totdeauna vei găsi un prietin, care să-ți reînnoiască în secret losul.

CALENDARUL ECONOMIC.

Ce se facem în Maiu?

În grădina de pomi. Straturile sămănate și în care s'a sădit pomisori tineri trebuie udate cu îngrijire de câte ori cere trebuința. Vlastarii pădureți ce se ivesc în jurul pomilor cu deosebire la altoi, să taie fără cruțare, căci consumă puterea productivă a pomilor. Dacă timpul e călduros udă altoii și la cei prinși slăbește legătura. În luna aceasta se poate îndeplini ocularea adecă altoirea prin ochiu (mugur), dar mai întâiu la meri și peri și numai după aceea la pomii cu simburii tari, cum sunt pruni ect. Timpul cel mai potrivit pentru oculare este dimineața, când e senin, timp plăcut și liniștit. Pomii atăcați de omide pe timp liniștit afumă-i cu pucioasă presărată pe jeratic. Gândacii de Maiu sau cărăbușii trebuie scuturați dimineața de pe pomi, aștrînși, opăriți striviți bine și dați ca nutreșint galitelor, porcilor, dar la nici un caz îngropați, căci nefiind bine opăriți, din oușele ce se află în femeușile cărăbușilor, pe viitor se vor spori mai mulți.

În grădina de legume. Sămână sămânțele legumilor și celor mai târzii. Udă cu îngrijire legumile sara după apunerea soarelui, sau dimineața înainte de ivirea acestuia. Straturile se plivesc și curăță bine pentru ca buruenile să nu împedeze dezvoltarea legumilor. Răsădește din patul cald cătră finea lunei acesteia pepenii, dacă timpul e prinos. — Pe la mijlocul lunei să răsădește tutunul (tăbacul), înminuindu-se mai înainte rădăcinile în zamă de gunoiu și nêsip.

În vie, înainte de înflorirea strugurilor la tot cazul trebuie să facem întâiu săpătură. Pământul trebuie bine întors și măruntit. Timpul cel mai potrivit pentru săpatul viilor, este timpul uscat sau seșetos.

În câmp. Sămână cânepă și in. Se poate începe răsădirea curechiului (varză). Se sapă cucuruzul, cartofii. Cosește luțerna înainte de înflorire, dar să nu se tae prea jos, că pierde multă din ea. Ogoritul trebuie sfârșit. Bucatele trebuiesc cernute venturate, pentru a nu se încinge.

În stupină. În luna aceasta albinele încep a roi. Roiul trebuie păziți și prinși. Coșnițele înainte de prinderea roilor, trebuie curățite de paiangini, molii dacă ar fi. Să îngrijim și să pustim cu tot deadinsul, furnicile, fluturi de noapte, ca pe cei mai însemnați dușmani ai stupilor.

Calendarul vechiu și nou a săptămânii.

Dum. Mironosițelor, ev. Marcu, c. 15, g. 2, v. 3.

Dum.	28 S. Ap. Iason	11 Adolf
Luni	29 M. Kizic și Memnon	12 Pancrație
Marți	30 Ap. Iacob	13 Servațius
Merc.	1 April S. Proroc Ieremia	14 Bonifaciu
Joi	2 Păr. Atanașie	15 Sofia
Vineri	3 Muc. Timotei	16 Ioan
Sâmb.	4 Muc. Pelagia	17 Pascalie

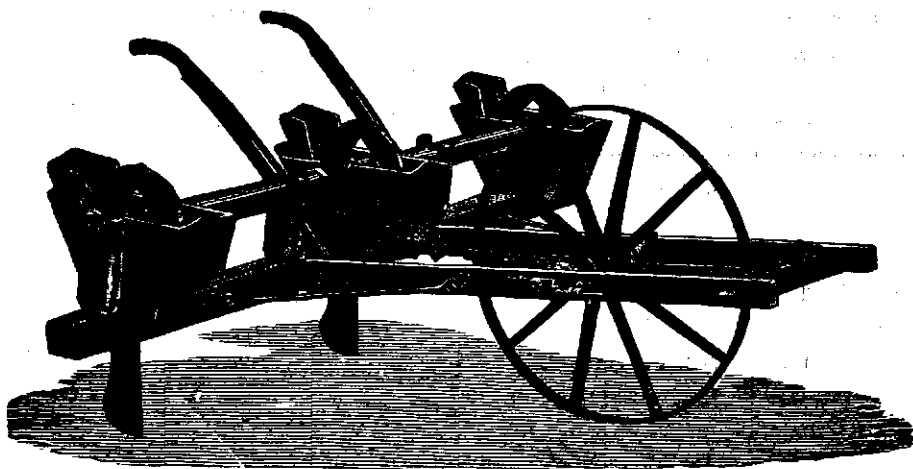
Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 12 — 19 Maiu n.

12. Dezna. Lăpușul-ung. Papolț. Reghinul-săs.
13. Corond. Deva. Goroslul-mare. Huedin. Șoborsin.
14. Mada[?]
15. Borosineul-mare. Petroseni.
16. Giarmata. Hidegkut. Ighiu. S.-Mărtinul-Honorod. Trăscău.
17. Bistrița.
19. Kibed. Ispanmeze.

Prim-colaborator: Const. P. Barcianu.
Re dactor-responsabil: Ioan Fleșeriu.

Pentru P. I. Economii!
 Recomand pentru sămănăturile de primăvară
 oele mai bune și de mine introduse în țară cu bun succes

Mașini de sămănat cucuruz și napi cu 2, 3 și 5 rânduri.

Afară de acestea recomand oele mai practice mașini de sămănat trifoiu și lucernă, cu cari sămănând în șire deopotrivă, cruți foarte multă sămânță.

Andrieu Rieger

(47) 7—10

prima fabrică ardeleană de mașini agricole
 și turnătorie de fer în Sibiu.

La cerere prelimi-
 nare gratuite!

PICTOR

La cerere prelimi-
 nare gratuite!

de
 Icoane bisericești

(28)

LAJOS JÄGER

5—20

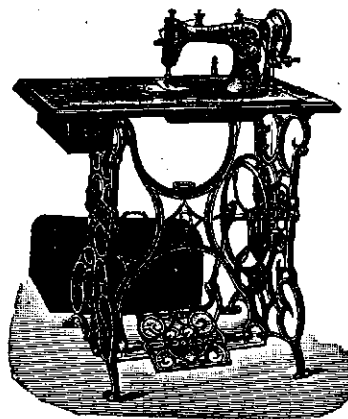
în Orăștie (Szászváros)

Piața-mare Nr. 2, unde se află Perceptoratul și Pretura.

Execută tot felul de reparaturi la altare.

Pregătește icoanele cele mai frumoase
 și estine lucrate în uleu pe pânză.

O icoană costă: 2, 3, 4 și 5 fl. (După mărime).
 Portrete cu creon după fotografie, în mărime naturală,
 costă 2 fl.

Recomand deposi-
 tul meu, aproape cel
 mai mare de
 mașini de cusut,
 de felurite sisteme,
 tocmită mai ales pen-
 tru broderia de artă
 cu prețuri foarte mo-
 derate, și la dorință,
 pe lângă plătire în
 rate ușoare.

Mașini vechi
 se primesc în schimb,
 ca plată pentru cele
 noue. (37) 8—

F. F. Widmann

prăvălie de modă, postav, lingherie, pânză
 diferiți articoli în Orăștie (Szászváros).

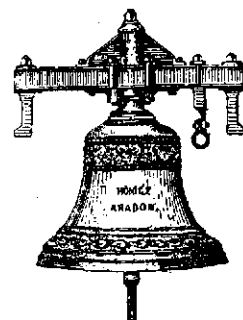
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de
 pompe, arangeată cu motor de vapor.

ARAD, Strada Rákóczy Nr. 11—28

S'a fondat la 1840

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți
 ani și pe lângă cele mai fa-
 vorabile condiții de plătire,
 recomandă clopotele sale cu
 patentă ces. și reg., invenție
 proprie, cari au avantajul,
 că față cu ori-ce clopote, la
 turnarea unui și aceluiași clo-
 pot tare și cu sunet adânc,
 — se face o economie de
 20—30% la greutatea met-
 talului.

Recomandă totodată
 clopotele de fer, ce se pot

învêrți și postamentele de fer, prin a căror întrebui-
 țare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele
 mai mari clopote se pot trage, fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi
 în coroană de fer, ce se poate învêrți, cum și tur-
 narea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor
 cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni, la
 dorință se trimit gratis. (15) 11—20

356—1902. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a szászvárosi kir. jbiróság 1899. évi V II 272/2 sz. végzése következtében Dr. Vlad Aurel ügyvéd által képviselt «Ardeleana» pénzintézet javára, Marian Lazar s t. elleni 19 kor. 80 fil. s járulékai erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 630 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, széna, szilvacetre hordoval nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés a dévai kir. jbiróság 1901-ik évi V 111 számú végzése folytán kor. fil. tőkekövetelés, ennek 1..... évi hó napjától járó% kamatai, 1/3% váltódi-
 j és eddig 74 kor. 50 fil. biróilag már megállapított költségek erejéig Nozságon alperesek lakásán leendő eszközlésére 1902. évi május hó 27. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltat-
 ták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1902. évi április hó 25. napján.

Schuszter Vilmos,
 kir. bir. vhajtó.

(64)

353—1902. végrh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒY

Közhirre teszem, hogy a szászvárosi kir. járásbiróság 1899. évi Pv. I. 66/3 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel ügyvéd által képviselt «Ardeleana» pénzintézet javára, Floarea Mojsze s. t. elleni 93 kor. s járulékai erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák és disznok nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés a dévai kir. jbiróság 1902. évi V 590 számú végzése folytán 80 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi márczius hó 6. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódi-
 j és eddig 43 kor. 46 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Nozságon alperesek lakásán leendő eszközlésére 1902. évi május hó 27. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és telülfoglaltat-
 ták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Déván, 1902. évi április hó 25. napján.

Schuszter Vilmos,
 kir. bir. végrehajtó.

(63)

VERZEICHNISS
aller 50.000 Gewinne
Der grösste Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.
Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

Kronen	
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 " "	200000
1 " "	100000
2 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
1 " "	60000
2 " "	40000
1 " "	30000
5 " "	25000
1 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Sämmtliche Gewinne werden in ca. 3 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.

Noroc excelent la Török.

Foarte mulți prin noi s'au făcut fericiți.
Onorații cumpărători au câștigat la noi peste 6 milioane cor.

Cea mai cu noroc loterie în toată lumea e loteria noastră de clase reg. ung. privilegiată, care în curând se începe din nou. Din

100.000 losuri 50.000 cu CÂȘTIGURI IN BANI se vor trage la sorți, va să zică, după conspectul alăturat al listei de tragere la sorți câștigă jumătate din totalitatea losurilor.

În timp de 5 luni se va sorta considerabila sumă de 13 milioane 160 mii cor. Întreaga întreprindere stă sub inspecția statului.

o optime ($\frac{1}{8}$) fl. — 75 sau 150 coroane.
un pătrar ($\frac{1}{4}$) „ 150 „ 3— „
jumătate ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ 6— „
un întreg ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ 12— „

Losurile le trimitem cu rambursă sau în schimbul trimiterii banilor. Planul oficios se trimite gratis. Vă rog a trimite comanda imediat, dar' cel mai târziu până la **22 Maiu a. c.**, când se încep tragerile cu toată încrederea la noi.

A. Török și soțul

casă de bancă

în **Budapesta.**

☆ VI. Teréz-körút 46/a. ☆

Cea mai mare prăvălie de losuri în detaliu în patria noastră.

Secțiunile loteriei de clasă a prăvăliei noastre principale:

1. Váci-körút 4. 2. Muzeum-körút 11.
3. Erzsébet-körút 54.

Scrisoarea pentru comanda se taie. Banca **Török A. és Társa Budapest.**

Vă rog a-mi trimite.....losuri originale de I. clasă de ale loteriei de clasă împreună cu planul oficios.

Suma de.....coroane { Vă rog a o rambursa
o trimit cu mandat postal } ce nu convine
o alătur în note de bancă } se șterge

Adresa
corect

(55) 5-6

„ARDELEANA“

instituit de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital social: 500.000 cor. Fonduri: 350.000 cor.

Starea depunerilor: peste 2,000.000 cor.

Se primesc: **Depuneri spre fructificare**, dela particulari cu 5% fără anunț, cu 5 $\frac{1}{2}$ % cu anunț; ear' dela corporațiuni culturale cu 6% interese.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute prin postă se efectuează cu **reîntoarcerea postei.**

5— (48)

Direcțiunea.

Cel mai mare deposit de ciasornice, giuvaeruri și obiecte de aur și argint în

Transilvania

7-52

la

(39)

Iulius Erős

în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 3

(Palatul Transilvania).

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, pedoabe bisericesti etc.

Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustra'.

Se află de vânzare

(32) 7-

Casa Wertheimiană

mare cu două uși nr. 8.

Prețul 250 floreni.

A se adresa la

Administrația „Bunul Econom“.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA

Cancelaria și depositule: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

(52)

6-52

Editor-proprietar: Aurel P. Baroianu.

Tip. Institutului tipografic „Minerva“ în Orăștie.